

Forslag til vedtak: Godkjenning av felles forslag om innføring av implisitt tapshåndtering på Skagerrak-forbindelsen

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) vurderer at søknaden om innføring av implisitt tapshåndtering på Skagerrak-forbindelsen (Skagerrak) i døgnet markedet er i tråd med energiloven med forskrifter og Statnetts konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land av 1.1.2016.

Bakgrunn

RME mottok 26. mars 2019 en felles søknad om innføring av implisitt tapshåndtering på Skagerrak ved beregning av prisene i døgnet markedet fra norsk og dansk TSO, Statnett og Energinet. Skagerrakforbindelsen går mellom budområdene DK1 og NO2. Forsyningstilsynet i Danmark (DUR) mottok samme søknad samme dato.

I 2015 godkjente NVE innføring av implisitt tapshåndtering på NorNed og vi har lenge vært kjent med Statnett og Energinets planer om å innføre tapsfunksjonalitet på Skagerrak. Denne funksjonaliteten er tilgjengelig i den europeiske prisberegning algoritmen. Innføringen av tapshåndtering innebærer en beslutning om å aktivere denne funksjonaliteten for Skagerrak-forbindelsen, samt en del praktiske justeringer i IT-systemene for Skagerrak på TSO-siden.

DUR og RME har sammen vurdert søknaden fra TSOene, og har mottatt felles informasjon i prosessen fra Energinet og Statnett.

Søknaden gjelder kun døgnet markedet

RME registrerer at det i denne omgang kun søkes om innføring av tapshåndtering i døgnet markedet, og ikke intradagmarkedet, noe som kan redusere effektiviteten i innføring av tapshåndtering noe. Vi viser imidlertid til at det pågår prosesser gjennom det felles europeiske XBID-prosjektet for å tilrettelegge for innføring av implisitt tapshåndtering for intradagmarkedet. Til tross for manglende innføring av implisitt tapshåndtering i intradagmarkedet på NorNed, har man positive erfaringer med innføring av implisitt tapshåndtering der. RME mener derfor at manglende innføring av implisitt tapshåndtering i intradag ikke er til hinder for innføring av dette i døgnet markedet. RME legger til grunn at Statnett deltar aktivt i arbeidet for å innføre implisitt tapshåndtering på Skagerrak i intradagmarkedet.

Hva implisitt tapshåndtering på Skagerrak innebærer

Innføring av tapshåndtering på Skagerrak innebærer at kostnaden ved å overføre kraft blir tatt hensyn til ved beregning av priser og flyt i prisberegning algoritmen. Denne overføringskostnaden representerer et energitap ved at volumet som tas ut på forbindelsen er noe lavere enn volumet som mates inn. Energitapet er en samfunnsøkonomisk kostnad som det bør tas hensyn til i prisberegningen slik at man unngår at det blir overført kraft på Skagerrak dersom samfunnets kostnad ved overføringen overstiger

nytt. Eksempelvis betyr det at det ikke vil flyte kraft sørover fra Norge dersom volumet som tas ut kan framskaffes til en lavere samfunnsøkonomisk kostnad på dansk side og vice versa.

RMEs vurdering av søknaden

Det følger av energiloven § 4-2 fjerde ledd og forskrift om nettregulering og energimarkedet § 4-11 at RME, innenfor rammen av konsesjonsvilkårene, ved enkeltvedtak skal fastsette eller godkjenne vilkår for tilgang til utenlandsforbindelser, eller metoder for å fastsette slike vilkår. Det følger videre av Statnetts konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land av 1.1.2016 punkt 7 at NVE skal godkjenne alle endringer av avtaler og nye avtaler om kraftutveksling og organisasjonsmessige forhold som er av vesentlig karakter og som inngås i samsvar med prinsippene i konsesjonen. Etter gjennomføring av EUs tredje energimarkedspakke i norsk rett 1. november 2019, er det RME som skal godkjenne slike vesentlige endringer i henhold til konsesjonen. Etter RMEs vurdering er innføring av implisitt tapsfunksjonalitet på Skagerrak en endring av vesentlig karakter som inngås i samsvar med prinsippene i konsesjonen og skal godkjennes i henhold til konsesjonens punkt 7.

Punkt 3 i Statnetts konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land fastsetter at Statnett skal sørge for en mest mulig sikker og effektiv kraftutveksling basert på markedsmessige prinsipper. At innføringen har samfunnsøkonomisk nytte for både Norge og Norden bekreftes i en felles rapport forfattet av de nordiske TSOene. Rapporten viser samfunnsøkonomisk nytte ved en rekke ulike scenarier, både ved innføring på enkeltforbindelser og innføring på flere forbindelser samtidig (unntak for FennoSkan). Vi ser imidlertid at de samfunnsøkonomiske gevinstene kan være noe overvurderte ettersom TSO-analysene har lagt til grunn en høyere tapsfaktor enn det som foreslås i søknaden, men vurderer at dette ikke endrer konklusjonen om at innføring av implisitt tapshåndtering i henhold til søknaden er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Etter RMEs vurdering vil innføring av implisitt tapshåndtering ikke påvirke norsk driftssikkerhet negativt.

Videre fastsetter punkt 5 i nevnte konsesjon at overføringstap skal tas hensyn til i handelen dersom tapshåndtering er tilgjengelig i relevante handelssystemer. RME mener at innføring av implisitt tapshåndtering på Skagerrak er i tråd med vilkårene i Statnetts konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling med andre nordiske land.

Forslag til vedtak

RME har utarbeidet følgende utkast til vedtak i henhold til energiloven § 4-2 fjerde ledd, forskrift om nettregulering og energimarked § 4-11 og Statnetts konsesjon for tilrettelegging av kraftutveksling av 1.1.2016 punkt 7:

- RME godkjenner søknaden fra Statnett og Energinet om å innføre implisitt tapshåndtering i døgnetmarkedet på Skagerrak
- RME vurderer at det vil bli stilt følgende vilkår for vedtaket:
 - Dersom Statnett/Energinet ønsker å oppdatere den initielt rapporterte tapsfaktoren skal DUR og RME varsles minimum 1 måned før endringen trer i kraft
 - Statnett/Energinet skal etter 2 år gjennomføre en evaluering basert på faktiske, erfarte effekter av innføringen av implisitt tapshåndtering på Skagerrak, og dette skal utgjøre en rapport skrevet på engelsk. Rapporten skal inneholde:

NVE

Reguleringsmyndighet
for energi – RME

- Beregning av effektene av fysisk flyt, nettap og nettapkostnader for både AC nett og HVDC kabler i CCR Nordic
- Forklaring av metoden og parametere for modellering av AC nett
- Analyse av samfunnsøkonomiske effekter, inkludert markedseffekt og nettap
- Analyse av arbitrasje mellom day-ahead og andre markeder, og
- En komparativ analyse med et scenario uten implisitt tapshåndtering på Skagerrak
- Disse beregningene og analysene skal gjøres ved hjelp av de samme metodene som i «Analysis on the effects of implementing implicit grid losses in the Nordic CCR» fra 30. april 2018 som ble utført av Nordiske TSOer
- Statnett/Energinet skal fremlegge et utkast av evalueringsrapporten for konsultasjon i Danmark og Norge, samt invitere svensk og finsk TSO til å kommentere på utkastet
 - Dette skal gjøres innen fire måneder etter de to første årene etter at implisitt tapshåndtering ble innført
- I utformingen av rapporten skal innspillene i ovenstående punkt tas i betraktning
- Statnett/Energinet skal levere ferdig rapport til DUR/RME
 - Dette skal gjøres innen 6 måneder etter de to første årene etter at implisitt tapshåndtering ble innført
- DUR og RME har hver for seg rett til å trekke tilbake godkjenningen dersom evalueringsrapporten viser at en videreføring av implisitt tapshåndtering ikke samsvarer med kravene i nasjonal lovgivning
 - En mulig tilbaketrekking av godkjenningen skal tre i kraft tidligst 6 måneder etter at en nasjonal reguleringsmyndighet har fattet vedtak om det

Innspill

Innspill til høringen kan sendes til rme@nve.no og merkes med 201902826, innen 21.november 2019.